

Laidiens: 25.02.2011., Nr. 32

Ministru kabineta noteikumi Nr.140

Rīgā 2011.gada 22.februārī (prot. Nr.11 31.§)

Latvijas augu šķirņu kataloga nolikums

*Izdoti saskaņā ar Sēklu un šķirņu aprites likuma
2.panta 1.punkta "b" apakšpunktu"*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka Latvijas augu šķirņu kataloga (turpmāk – katalogs) apstiprināšanas kārtību un kārtību, kādā šķirni iekļauj un uztur katalogā vai svītro no tā, kā arī ar kataloga veidošanu saistītās informācijas glabāšanas un publicēšanas kārtību.
2. Šķirni katalogā iekļauj uz 10 gadiem, kas seko pēc gada, kad šķirne ir iekļauta katalogā, ja ir izpildītas šo noteikumu prasības.

II. Iesniegums šķirnes iekļaušanai katalogā

3. Iesniegumu šķirnes iekļaušanai katalogā (pielikums) (turpmāk – iesniegums) Valsts augu aizsardzības dienestā (turpmāk – dienests) iesniedz viena no šādām personām (turpmāk – iesniedzējs):
 - 3.1. selekcionārs;
 - 3.2. selekcionāra tiesību īpašnieks – fiziska vai juridiska persona, kas ieguvusi selekcionāra tiesības;
 - 3.3. ja ir beidzies šķirnes aizsardzības periods, – šķirnes uzturētājs – fiziska vai juridiska persona, kas nodrošina šķirnes uzturēšanu saskaņā ar Sēklu un šķirņu aprites likumu;
 - 3.4. selekcionāra, selekcionāra tiesību īpašnieka vai šķirnes uzturētāja pilnvarotais pārstāvis (turpmāk – pilnvarotais pārstāvis).
4. Ja saskaņā ar normatīvajiem aktiem par sēklu un šķirņu apriti šķirnei veic saimniecisko īpašību novērtēšanu, tad iesniedzējs iesniegumu iesniedz normatīvajos aktos par augu šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanu noteiktajā termiņā.
5. Ja iesniedzējs iesniedz iesniegumu un šo noteikumu 8.punktā minētos dokumentus pēc šo noteikumu 4.punktā minētā termiņa beigām, dienests šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanu veic nākamajā gadā.
6. Ja iesniedzējs atsauc iesniegumu pirms sējas, bet pēc protokola parakstīšanas, kas minēts normatīvajos aktos par augu šķirnes novērtēšanu, iesniedzējs atlīdzina izdevumus, kas radušies dienestam, lai ierīkotu lauka izmēģinājumus, 30 procentu apmērā no līgumā noteiktās summas par šķirnes novērtēšanu. Ja iesniedzējs atsauc iesniegumu pēc sējas, viņš samaksā visu summu, kas minēta protokolā.

7. Šķirnes pārbaudi veic saskaņā ar normatīvajiem aktiem par šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudi. Ja šķirnei nav veikta šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaude (turpmāk – šķirnes pārbaude), iesniedzējs iesniegumā norāda, kurā institūcijā tā tiks vai tiek veikta.

8. Šo noteikumu 3.punktā minētajam iesniegumam pievieno šādus dokumentus:

8.1. pilnvaru, ja iesniegumu iesniedz pilnvarotais pārstāvis;

8.2. informāciju par valsts nodevas samaksas datumu;

8.3. ja šķirnes pārbaude ir veikta:

8.3.1. šķirnes pārbaudes pārskatu;

8.3.2. šķirnes aprakstu, ko izsniegusi institūcija, kura veikusi šķirnes pārbaudi, atbilstoši Starptautiskās Jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (turpmāk – *UPOV*) metodikai vai apstiprinātu šķirnes apraksta kopiju;

8.4. ja šķirnes pārbaude nav veikta, – šķirnes tehnisko anketu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudi;

8.5. par kartupeļu šķirni, kas ir izturīga pret kartupeļu cistu nematodi vai vēzi, – attiecīgas institūcijas apliecinājumu par šķirnes izturību pret kartupeļu cistu nematodi (ar norādi par attiecīgo patotipu, pret kuru šķirne ir izturīga) un par izturību pret kartupeļu vēzi (ar norādi par kartupeļu vēža rasi, pret kuru šķirne ir izturīga).

9. Ja iesniegumā ir norādīta visa šo noteikumu pielikumā minētā informācija un iesniegti šo noteikumu 8.punktā minētie dokumenti, dienests 10 darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas izvērtē to un tam pievienotos dokumentus, pieņem lēmumu par šķirnes virzīšanu iekļaušanai katalogā un piecu darbdienu laikā pēc iesnieguma reģistrēšanas par to rakstiski informē iesniedzēju.

10. Ja iesniegumā nav norādīta visa šo noteikumu pielikumā minētā informācija vai nav iesniegti šo noteikumu 8.punktā minētie dokumenti, dienests septiņu darbdienu laikā pēc iesnieguma izvērtēšanas rakstiski pieprasa iesniegt nepieciešamo informāciju un dokumentus. Informācija un dokumenti iesniedzami 20 darbdienu laikā.

11. Ja iesniedzējs līdz šo noteikumu 10.punktā minētā termiņa beigām nav novērsis trūkumus, dienests piecu darbdienu laikā pēc šā termiņa beigām pieņem lēmumu par atteikumu virzīt šķirni iekļaušanai katalogā un par to rakstiski informē iesniedzēju.

III. Šķirnes nosaukuma pārbaude

12. Ja iesniegums ir iesniegts pirmo reizi, dienests divu nedēļu laikā pēc iesniedzēja priekšlikuma saņemšanas par šķirnes nosaukumu pārbauda pieteiktā šķirnes nosaukuma atbilstību prasībām, kas noteiktas Padomes 1994.gada 27.jūlija Regulā (EK) Nr.2100/94 par Kopienas šķirņu aizsardzību (turpmāk – regula Nr.2100/94) un Komisijas 2009.gada 22.jūlija Regulā Nr.637/2009, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus attiecībā uz lauksaimniecības augu sugu un dārzeņu sugu šķirņu nosaukumu piemērotību (turpmāk – regula Nr.637/2009).

13. Ja šo noteikumu 12.punktā minētajā pārbaudē noskaidrots, ka šķirnes nosaukums atbilst regulas Nr.2100/94 un regulas Nr.637/2009 prasībām, dienests mēneša laikā pēc pārbaudes pabeigšanas šķirnes nosaukumu publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

14. Triju mēnešu laikā pēc šķirnes nosaukuma publikācijas persona, kurai ir piešķirtas agrākas tiesības uz vienādu vai līdzīgu preču zīmes nosaukumu, var iesniegt dienestā iebildumus pret publicēto šķirnes nosaukumu.

15. Ja dienestā saskaņā ar šo noteikumu 14.punktu ir iesniegts iebildums pret publicēto šķirnes nosaukumu, dienests:

15.1. divu nedēļu laikā pēc iebilduma saņemšanas pārbauda iebilduma atbilstību regulas Nr.2100/94 un regulas Nr.637/2009 prasībām;

15.2. informē iesniedzēju par saņemto iebildumu un par dienesta lēmumu attiecībā uz iebildumu.

16. Ja dienests šķirnes nosaukumu atzīst par nepiemērotu regulas Nr.2100/94 un regulas Nr.637/2009 prasībām, tas piecu dienu laikā pēc šo noteikumu 15.1.apakšpunktā minētās pārbaudes pabeigšanas pieprasa iesniedzējam divu nedēļu laikā rakstiski sniegt priekšlikumu par jaunu šķirnes nosaukumu.

17. Ja dienests šķirnes nosaukumu atzīst par atbilstošu regulas Nr.2100/94 un regulas Nr.637/2009 prasībām, tas pieņem attiecīgu lēmumu un par to piecu darbdienu laikā informē iesniedzēju.

18. Ja pēc šķirnes iekļaušanas katalogā konstatē, ka šķirnes nosaukums kāda jauna fakta dēļ nav atzīstams saskaņā ar regulas Nr.2100/94 un regulas Nr.637/2009 prasībām, dienests:

18.1. pieprasa iesniedzējam mēneša laikā iesniegt priekšlikumu par jaunu šķirnes nosaukumu;

18.2. pārbauda šķirnes nosaukuma atbilstību saskaņā ar šo noteikumu III nodaļas prasībām;

18.3. katalogā blakus jaunajam šķirnes nosaukumam iekavās divus gadus norāda veco nosaukumu.

IV. Šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšana

19. Lai novērtētu šķirnes piemērotību iekļaušanai katalogā, dienests nodrošina šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par augu šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanu tām sugām, kuras noteiktas normatīvajos aktos par sēklu un šķirņu apriti, ievērojot konvencionālajā un bioloģiskajā lauksaimniecībā šādu laikposmu:

19.1. vasarāju labības, viengadīgo lopbarības augu, eļļas augu, šķiedraugu, kartupeļu un biešu šķirnēm – trīs gadus. Ja šķirnes kopējais novērtējums (ballēs), tai skaitā raža, saskaņā ar šķirņu novērtēšanas kritērijiem, kas ir noteikti normatīvajos aktos par augu šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanu, pārsniedz standartšķirnes attiecīgo novērtējumu par 10 procentiem, šķirni var ieteikt iekļaušanai katalogā arī pēc diviem gadiem;

19.2. ziemāju labības šķirnēm – trīs gadus;

19.3. daudzgadīgo lopbarības augu šķirnēm – četrus gadus divos izmēģinājumu ciklos. Izmēģinājumiem paredzētās daudzgadīgo lopbarības augu šķirnes sēj divas reizes – pirmajā un otrajā gadā. Uzskaiti un novērojumus veic sējas gadā, kā arī pirmajā un otrajā izmantošanas gadā.

20. Šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas rezultātus atzīst par pozitīviem, ja, salīdzinot konvencionālajai vai bioloģiskajai lauksaimniecībai pieteiktās šķirnes un standartšķirni, konstatē, ka pieteiktā šķirne ir pārāka pēc tās ražības vai no tās iegūtā produkta kvalitātes rādītājiem saskaņā ar šķirņu novērtēšanas kritērijiem, kas ir noteikti normatīvajos aktos par augu šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanu. Ja šķirnei piemīt kādas labākas īpašības nekā standartšķirnei, tad dažas mazvērtīgākās īpašības var neņemt vērā.

21. Ja šķirnes sēklas ir paredzēts tirgot tajā Eiropas Savienības dalībvalstī, kura šo šķirni jau iekļāvusi savā šķirņu katalogā, šīs šķirnes saimnieciskās īpašības nevērtē.

22. Ja Nacionālā augu šķirņu padome, pamatojoties uz šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas rezultātiem, sniedz priekšlikumu aizliegt konkrētas šķirnes audzēšanu Latvijā vai sniedz priekšlikumu audzēt to, ievērojot kādus

obligātus nosacījumus, lai nekaitētu citu šķirņu vai sugu audzēšanai, (piemēram, ja visos izmēģinājuma gados šķirne uzrāda sliktu ziemcietību vai tādu veģetācijas periodu, ka augi Latvijas apstākļos nerasniedz pilngatavības fāzi), dienests divu mēnešu laikā izvērtē iespējamo kaitējumu un pēc saskaņošanas ar Zemkopības ministriju nosūta Eiropas Komisijai iesniegumu, lai tā dotu atļauju valstij pieņemt lēmumu aizliegt audzēt attiecīgo šķirni valsts teritorijā.

V. Šķirnes izvērtēšana Nacionālajā augu šķirņu padomē un tās ekspertu grupās

23. Pēc šķirnes pārbaudes un šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas (bet ne vēlāk kā līdz nākamā gada 15.janvārim) dienests apkopo kārtējā gadā iegūto informāciju un Nacionālās augu šķirņu padomes augu šķirņu ekspertu grupām (turpmāk – ekspertu grupas) nosūta:

23.1. šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas rezultātus salīdzinājumā ar standartšķirni pa gadiem un izmēģinājumu vietām;

23.2. informāciju par šķirnes pārbaudi.

24. Saskaņā ar šo noteikumu 23.punktu dienests ekspertu grupām iesniedz saimniecisko īpašību novērtēšanas rezultātus tikai par tām šķirnēm, kas atbilst šādiem kritērijiem:

24.1. ir iesniegts iesniegums;

24.2. ir pabeigta šķirnes pārbaude, un šķirne ir atzīta par atšķirīgu, viendabīgu un stabilu;

24.3. ir pabeigts šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas cikls saskaņā ar šo noteikumu 19.punktu;

24.4. ir samaksāts par šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanu.

25. Divas nedēļas pirms ekspertu grupas sēdes, kurā izskatīs jautājumu par attiecīgās šķirnes iekļaušanu katalogā, dienests nosūta iesniedzējam informāciju par sēdes laiku un vietu. Iesniedzējam ir tiesības piedalīties sēdē.

26. Divu nedēļu laikā pēc šo noteikumu 23.punktā minētās informācijas saņemšanas ekspertu grupas izvērtē to un saskaņā ar šo noteikumu 20.punktā un 23.2.apakšpunktā minētajiem nosacījumiem sniedz priekšlikumus Nacionālajai augu šķirņu padomei par šķirņu iekļaušanu katalogā un par šķirnes raksturojošiem rādītājiem.

27. Nacionālā augu šķirņu padome divu nedēļu laikā pēc ekspertu grupas priekšlikuma saņemšanas to izvērtē un sniedz priekšlikumus dienestam par šķirņu iekļaušanu katalogā un šķirnes raksturojošiem rādītājiem.

VI. Šķirnes iekļaušana katalogā

28. Ja šķirnes pārbaudes un saimniecisko īpašību novērtēšanas rezultāti (ja tādi ir nepieciešami saskaņā ar normatīvajiem aktiem par sēklu un šķirņu apriti) ir pozitīvi, pieteiktais šķirnes nosaukums atbilst šo noteikumu 12.punktā minētajām prasībām un Nacionālā augu šķirņu padome izteikusi priekšlikumu iekļaut šķirni katalogā, dienests 10 darbdienu laikā pieņem lēmumu par šķirnes iekļaušanu katalogā un par šķirni raksturojošiem rādītājiem. Par pieņemto lēmumu dienests piecu darbdienu laikā informē iesniedzēju.

29. Ģenētiski modificētas šķirnes iekļauj katalogā tikai tad, ja ir izdota atļauja to izplatīšanai tirgū saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificētu organismu apriti. Ja no šķirnes atvasinātā materiāla, kas satur ģenētiski modificētus organismus, ir paredzēts izgatavot produktus izmantošanai pārtikā vai lopbarībā, šķirnei jāatbilst prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos par ģenētisko organismu apriti.

30. Ja šķirni (inbredlīniju, hibrīdu) izmanto tikai par komponentu hibrīda veidošanai, šķirni katalogā iekļauj ar iesniedzēja piešķirto nosaukumu un norāda, ka tā ir komponentšķirne.